

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 466/21
20.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Булајић, председника већа, Ирене Вуковић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА из ..., ... бр. ..., коју заступа пуномоћник адвокат Драган Богдановић из Крагујевца, Горњомилановачка бр. 128, против туженог-противтужиоца ББ из ..., ... бр. ..., кога заступа пуномоћник адвокат Ружица Дугошија из Жабара, Кнеза Милоша бб, ради измене одлуке о вршењу родитељског права по тужби и противтужби, одлучујући о жалби тужиле изјављеној против пресуде Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П2 52/20 од 10.5.2021. године, у седници већа одржаној дана 20.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П2 52/20 од 10.5.2021. године у ставу првом изреке, па се жалба тужиле-противтужене у наведеном делу одбија као неоснована.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П2 52/20 од 10.5.2021. године у ставовима другом, седмом и осмом изреке и предмет у наведеном делу **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилца тражила да се обавезе тужени да на име свог доприноса за издржавање малолетне деце ВВ и ГГ, сваког месеца плаћа по 14.000,00 динара, односно укупно 28.000,00 динара месечно почев од 1.2.2020. године па убудуће док за то буду постојали законски услови и то од 1. до 10. у месецу за текући месец уплатом на текући рачун тужиле као законског заступника малолетне деце. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилца тражила да се контакти и виђање

малолетне деце ВВ и ГГ са оцем ББ одвија тако што ће их тужени као отац преузимати првог и трећег викенда у месецу у петак од 16.00 часова из домаћинства мајке и враћати у недељу у 16.00 часова, и тако што ће деца са оцем проводити зимски распуст у трајању од седам дана, летњи распуст у трајању од двадесет дана, рођендане и верске празнике наизменично, све према моделу Центра за социјални рад, те да се утолико измени правноснажна пресуда Основног суда у Великој Плани П2 334/19 од 14.5.2019. године у ставовима другом и четвртном изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев којим је противтужилац тражио да се малолетна деца странака повере оцу на самостално вршење родитељског права, те да пребивалиште малолетне деце буде место пребивалишта оца. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев којим је тражено да се противтужена обавезе да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне деце плаћа месечно износ од по 10.000,00 динара за свако дете, укупно 20.000,00 динара, почев од дана пресуђења па надаље док за то постоје законски услови, и то 1. до 5. у месецу за текући месец на текући рачун законског заступника малолетне деце оца ВВ, а заостале исплате у року од 15 дана са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ од дана задоцњења до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев којим је противтужилац тражио да се уреди начин виђања малолетне деце са мајком, тако што ће малолетна деца проводити код мајке први и трећи викенд у месецу од петка у 18.00 часова до недеље у 16.00 часова, половину летњег, половину зимског распуста, рођендане, државне и верске празнике наизменично код оба родитеља и то тако што би мајка преузимала малолетну децу испред домаћинства у коме деца бораве са оцем и враћала их поново оцу на том месту, на који начин би се изменила одлука Основног суда у Великој Плани П2 334719 од 14.5.2019. године у погледу поверавања малолетне деце, издржавања и уређења и начина одржавања личних односа малолетне деце и мајке. Ставом шестим изреке, одбијен је као неоснован евентуални тужбени захтев којим је тражено да се уреди начин виђања малолетне деце са оцем, тако што ће малолетна деца проводити код оца сваки викенд од петка у 16.00 часова до недеље у 16.00 часова, половину летњег и половину зимског распуста, рођендан, државне и верске празнике наизменично код оба родитеља, тако што би отац и чланови његове уже породице преузимали малолетну децу од мајке испред Дома омладине – Библиотеке у, те их враћати поново мајци на то место, на који начин би се изменила одлука Основног суда у Великој Плани П2 334/19 од 14.5.2019. године у погледу уређења начина одржавања личних односа малолетне деце и оца. Ставом седмим изреке, одређен је корективни надзор над вршењем родитељског права странака који ће обављати Центар за социјални рад у Великој Плани, сходно члану 80 Породичног закона. Ставом осмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужилца побијајући је у ставовима првом, другом, седмом и осмом изреке и то из свих законских разлога.

Испитујући првостепену пресуду у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/2011 са каснијим изменама и допунама), који се примењује на основу одредбе члана 202 Породичног закона (“Службени гласник РС”, бр. 18/2005 са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је оценио да је жалба тужилце делимично основана.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се побијана одлука морала укинути. Побијана пресуда у ставу првом изреке не садржи ни битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП на коју у својој жалби указује тужиља. У наведеном делу изрека је јасна и непротивречна разлозима који су јасни и непротивречни, због чега пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља и тужени су били у ванбрачној заједници у којој је рођено двоје заједничке деце, син ВВ, рођен дана ... године и кћерка ГГ, рођена дана ... године. По престанку ванбрачне заједнице, правноснажном пресудом Основног суда у Великој Плани П2 334/19 од 14.5.2019. године, малолетна деца поверена су на самостално вршење родитељског права тужиљи, и истовремено је одлучено о одржавању личних односа малолетне деце са оцем, тако што је одређено да ће децу прва три викенда у месецу отац или чланови његове уже породице преузимати од мајке у петак у 16.00 часова, а враћаће их у недељу у 16.00 часова, те да ће са оцем проводити и пола зимског и пола летњег распуста, а рођендане, верске и државне празнике наизменично код оба родитеља. Истом пресудом одређено је и да ће отац на име свог дела доприноса за издржавање малолетне деце плаћати по 10.000,00 динара, укупно 20.000,00 динара месечно почев од 1.5.2019. године па убудуће док за то буду постојали законски услови или док се пресуда не измени, и то од 1. до 10. у месецу за текући месец уплатом на текући рачун мајке.

Трошкови живота малолетне деце у међувремену су се повећали јер су деца кренула у предшколску установу а током поступка малолети ВВ и у први разред основне школе.

С друге стране, тужиља је у међувремену добила стални посао у фирми “ДД” д.о.о., са месечном платом од око 29.700,00 динара, а у случају остваривања бонуса од продаје, плата јој је и до 40.000,00 – 45.000,00 динара, с тим што је плата оптерећена кредитом који отплаћује од зараде, у износу од 21.900,00 динара месечно. С обзиром да деца сада иду у вртић, односно у школу, имају и потребу за трошењем флаширане воде, влажних марамница и папирних марамница. Током предшколског програма, малолетни ВВ је похађао и часове енглеског језика, за шта је тужиља сносила трошкове у износу од 5.000,00 динара, а имала је и трошкове за лекове за малолетног ВВ, али више ових трошкова нема јер му се здравствено стање побољшало. Тужиља за своје потребе троши између 2.000,00 – 3.000,00 динара месечно а материјално је помажу и родитељи.

Тужени је у радном односу код истог послодавца, и као и раније, рад обавља у иностранству, када остварује зараду од око 2.000,00 евра, и у земљи када остварује зараду од око 50.000,00 динара. У међувремену је засновао нову ванбрачну заједницу и сада са ванбрачном супругом и њеном кћерком живи у породичној кући у којој живе и његов брат, као и родитељи.

Према налазу и мишљењу стручног тима Центра за социјални рад Велика Плана од 3.11.2020. године, с обзиром да отац често борави у иностранству, због чега није у могућности да самостално врши родитељско право, родитељско право и даље треба

самостално да врши мајка, те да деца и даље треба да одржавају контакте са оцем и сродницима по очевој линији по пресуди П2 334/19 од 14.5.2019. године.

Оцењујући да је овај налаз дат од стране стручних и надлежних лица, првостепени суд исти је прихватио, те је закључио да је у најбољем интересу малолетне деце примењујући одредбу члана 266 Породичног закона да се не мења правноснажна пресуда П2 334/19 од 14.5.2019. године, којом је одлучено о вршењу родитељског права. Због тога је првостепени суд одбио захтев тужиље за измену одлуке о издржавању и одржавању личних односа деце са оцем. С обзиром и да из извештаја Центра за социјални рад произлази да се разматра могућност доношења решења о корективном надзору родитеља како би се избегли негативни утицаји на правилан раст и развој малолетне деце, на основу истог, као и неспорне чињенице да су односи међу странкама додатно поремећени, првостепени суд применом одредбе члана 80 Породичног закона, одредио је корективни надзор над вршењем родитељског права које ће по одлуци суда обављати Центар за социјални рад Велика Плана.

Правилна је одлука првостепеног суда о неоснованости захтева за измену одлуке о издржавању малолетне деце парничних странака, мада не из разлога које даје првостепени суд.

Наиме, право на издржавање од родитеља има малолетно дете према одредби члана 154 став 1 Породичног закона. Према томе, малолетно дете је поверилац, а родитељ дужник издржавања. Због тога стварну легитимацију у спору за издржавање имају лица која су у овом дужничко - поверилачком односу, родитељ од кога се издржавање тражи као дужник издржавања и дете као поверилац издржавања, који су и овлашћени (као и орган старатељства) на покретање поступка сагласно одреби члана 278 став 2 и 3 ПЗ. Иако је тужилца истом тужбом тражила и измену одлуке о одржавању личних односа малолетне деце са туженим као родитељем који не врши родитељско право, њена активна легитимација у тој врсти поступка произлази из члана 263 став 1 и 2 ПЗ али се не може проширити и на поступак у спору за издржавање јер се према одредби члана 263 став 2 ПЗ, правила те врсте поступка, која обухватају и право на подношење тужбе од стране родитеља, примењују само у погледу заштите права детета која нису заштићена неким другим поступком.

С обзиром да због свега напред реченог активну легитимацију у спору о издржавању, какав је и спор за измену одлуке о издржавању, имају поверилац или дужник, захтев тужиље да се тужени обавезе на плаћање већег доприноса на име издржавања а због промењених околности, правилно је одбијен као неоснован из којих разлога је другостепени суд побијану пресуду у ставу првом изреке, потврдио применом одредбе члана 390 ЗПП.

Међутим, одлука првостепеног суда из става 2. и 7. изреке за сада се не може прихватити као правилна јер је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало неутврђено, а уједно је учињена и битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП на коју основано у својој жалби указује тужилца.

Одлука првостепеног суда о одржавању личних односа малолетне деце са оцем

заснована је на нејасним разлозима о битној чињеници у погледу тога који је најбољи интерес малолетне деце. Ово стога што о најбољем интересу малолетне деце првостепени суд закључује на основу извештаја стручног тима органа старатељства од 3.11.2020. године према којем деца треба да одржавају контакте са оцем и сродницима по очевој линији сагласно судској пресуди од 14.5.2019. године иако овом пресудом није уређен модел одржавања личних односа деце и других сродника већ модел одржавања личних односа деце са својим оцем, који модел је дефинисао и начин преузимања деце од мајке која врши родитељско право, тако што су према овом моделу децу могли да преузимају, не само отац, већ и чланови његове уже породице. С друге стране изостало је чињенично утврђење у погледу тужилине тврдње да најбољи интерес деце јесте да се измени одлука о одржавању личних односа, у том смислу што би деца уместо три викенда у месецу, два проводила код оца (прве и треће недеље у месецу), због тврдње мајке да је тужени често одсутан, те да деца уместо са оцем, проводе време у већој мери са другим сродницима са очеве стране, уместо са мајком, што је, по њеној тврдњи, најбољи интерес деце. Такође је остало неутврђено, да ли је најбољи интерес деце да се модел одржавања личних односа деце и туженог одвија тако што ће се омогућити само туженом да децу преузима од мајке, или да децу преузимају и чланови уже породице туженог као до сада, те да ли је потребно прецизирати и колико дана зимског и летњег распуста деца треба да проводе код оца с обзиром да је по претходној пресуди било наведено да ће деца проводити са туженим пола летњег и пола зимског распуста, а по захтеву тужиле из ове тужбе, седам дана зимског и двадесет дана летњег распуста.

Коначно, нејасни су разлози првостепеног суда да одреди корективни надзор због тога што је међу странкама неспорно да су им се односи пореметили, те да су ти поремећени односи проузроковали и покретање ове парнице.

Због тога је побијана одлука у ставовима другом и седмом изреке, морала бити укинута на основу одредби чланова 391 став 1 и 392 став 2 ЗПП, као и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу осмом изреке побијане пресуде, јер зависи од коначног исхода спора.

На новој главној расправи првостепени суд утврдиће да ли најбољи интерес деце захтева да се претходна одлука о одржавању личних односа деце са туженим, измени проређивањем контаката са оцем (два викенда месечно уместо три), да ли је најбољи интерес деце да се отклони могућност да децу преузимају чланови уже породице туженог и да ли је њихов најбољи интерес да се прецизира време одржавања личних односа са оцем за време летњег и зимског распуста, о чему ће сагласно одредби члана 270 Породичног закона затражити налаз и стручно мишљење органа старатељства, водећи рачуна да пресудом од 14.5.2019. године чија се измена тражи, није одређен модел одржавања личних односа деце са осталим сродницима већ само са оцем као и да деца, свакако, с обзиром да тужени са садашњом ванбрачном супругом живи у породичној кући са родитељима и братом, имају контакт када бораве код оца и са његовим родитељима односно братом.

Коначно, имаће у виду да корективни надзор према одредби члана 80 став 1 Породичног закона, спроводи орган старатељства и то на основу сопствене процене да је ова мера оправдана, а у циљу корекције родитеља у вршењу родитељског права. Када

одреди корективни надзор, орган старатељства стално надзире вршење родитељског права, прати поступке родитеља, процењује оправданост мера које су предузете, те предлаже нове мере или престанак мера које су донеле добре резултате. Када орган старатељства исцрпи све мере корективног надзора, уз оцену да оне нису дале задовољавајуће резултате према одредби члана 80 став 3 Породичног закона, орган старатељства покреће и судске поступке у складу са законом. Због тога ће имати у виду да је корективни надзор, и то како оцена да се он врши, тако и конкретне одлуке у обављању овог надзора, у надлежности органа старатељства а не у надлежности суда.

Када првостепени суд поступи у свему како му је наложено донеће нову на закону засновану одлуку.

Председник већа-судија
Зорица Булајић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић